

Zhodnocení šlechtitelského programu

plemeno osel domácí v České republice za rok 2020

Chovný cíl

Chovným cílem je osel středního až malého obdélníkového rámce s korektní stavbou těla, harmonickými proporcemi a typicky dlouhými ušními boltci. Je bez vad stavby končetin a chodů a bez hrubých exteriérových vad.

Cílem šlechtění osla domácího je jedinec charakterově vyrovnaný, bez známek jakékoli agrese, ochotný k práci a lehce ovladatelný. Jedná se o konstitučně tvrdé, nenáročné a dobře krmitelné jedince. Osel domácí je vhodný k rekreaci, hipoterapii, do zápřahu, nebo jako soumar.

Početní stav populace

V posledních letech vykazuje populace oslů chovaných v české republice stabilní početní nárůst cca o cca 100 jedinců ročně, celkový počet je 1478, z toho kříženců (mul a mezků) je 68. Nárůst populace je zřejmě v největší míře ovlivněn stále větší oblibou oslů jako domácích mazlíčků, jelikož nárůst se netýká počtů chovných hřebců ani klisen, ale ostatních příslušníků plemene. Svoji roli hraje i větší povědomím chovatelů a majitelů oslů o nutnosti registrace všech držných zvířat, která vyplývá ze zákona. Mimo to se intenzivnější propagace odráží ve zvýšeném zájmu o tato zvířata, což vede zákonitě k cílenému intenzivnějšímu připuštění chovných jedinců. Stále častěji se objevují i importy zvířat ze zahraničí.

Tab. č. 1: Přehled populace plemene osel domácí v ČR

Rok	Hřebci v chovu z PK	Klisy v PK	Ostatní	Celkem
2014	7	6	759	772
2015	9	16	943	968
2016	12	23	972	1007
2017	5	29	1095	1129
2018	14	40	1211	1265
2019	20	38	1301	1358
2020	19	36	1423	1478

Členská základna

Členská základna čítá ke dni sepsání této zprávy (březen 2021) 28 členů.

Chovná populace

Plemenní hřebci

Počet plemenných hřebců osla domácího v roce 2020 poklesl z 20 na 19, způsobený především epidemiologickou situací a zrušením většiny chovatelských akcí. Počet hřebců je dlouhodobě nedostatečný. Udělená výjimka MZe umožňuje licencování plemenných hřebců i bez oboustranného dvougeneračního původu příznivě ovlivňuje růst počtu plemeníků. I nadále je však přípouštění nelicencovaným hřebcem běžná věc, v tomto ohledu je nezbytnou úlohou spolku zlepšit propagaci a informovanost široké veřejnosti o povinnostech vyplývajících ze zákona o plemenitbě.

Zkoušky výkonnosti

Přestože zkušební řád plemenné knihy oslů umožňuje posuzování oslů při celé řadě příležitostí (posuzování hříbat pod klisnou, výstavy, zkoušky výkonnosti atd...) z důvodů velmi omezených aktivit, které by sdružovali zájemce o chov oslů, není počet posouzených zvířat uspokojivý. Zkoušky výkonnosti jsou povinné pro plemenné hřebce, pro klisny jsou zatím nepovinné, a největší důraz je kladen (mimo tělesných znaků) především na projev ochoty spolupracovat s člověkem a nulové známky agresivity, která je hlavním kritériem zcela vylučujícím takové jedince z dalšího chovu.

Výstavy a další akce

Rok 2020 byl poznamenán nepříznivou epidemiologickou situací a řada akcí byla zrušena. V roce 2020 se zástupci Klubu zúčastnili výstavy Kůň 2020 v Lysé nad Labem a několika lokálních výstav.

Propagace plemene

Počátkem roku 2019 vznikl nový webový portál www.osli-info.cz, na kterém se odehrává hlavní propagační a informační aktivita nově vzniklého Klubu. I nadále jsou k dispozici informace pro chovatele na ASCHK ČR (www.aschk.cz).

Rovněž v médiích věnovaných koním, ale i všeobecně zaměřených titulech časopisů a novin se objevují články s oslí tematikou. Zde je hlavním cílem informovat i další případné zájemce o chov plemene a probudit zájem o osly obecně.

Závěr:

Zájem o plemeno a chov má rostoucí tendenci, přesto je plemenářská činnost nedostatečná. Je třeba zintenzivnit komunikaci, informovanost a angažovanost mezi novými zájemci a současnými chovateli. Osel je nejčastěji chován jako domácí mazlíček bez vystavovatelských nebo soutěžních ambicí majitelů. Překážkou účasti chovatelů oslů na veřejných akcích bývá často omezena mobilita majitelů oslů. Klub stojí před otázkou jak zapojit větší množství chovatelů ke spolupráci a tím přispět svým úsilím k jeho popularizaci a zlepšení chovné populace osla domácího v ČR a případně dalších plemen oslů.

Zpracoval: Mgr. Ing. Maria Žižlavská, Březen 2021